

Ontbrekende informatie rondom Michael de Jong in het Tactisch Journaal

Inleiding

Op 16 september 2003 besloot het hof in Den Bosch dat het Tactisch Journaal dat bijgehouden werd door het rechteam (RBT) in de Deventer Moordzaak aan het dossier moest worden toegevoegd. Dat is voorafgaande aan de zitting op 8 december 2003 ook inderdaad gebeurd. Het gebeurt hoogst zelden dat een dergelijk Journaal aan het dossier wordt toegevoegd. Het bestond bij deze moordzaak uit meer dan 1100 mutaties (stukken tekst over een facet van het onderzoek), geprint is dat bijna 300 pagina's. De helft van de informatie beslaat de eerste maand van het onderzoek en de rest met name het onderzoek tot en met december 1999.

Een aandachtige analyse van de inhoud van dit journaal zowel in relatie tot de rest van het dossier als de interne vergelijking van de inhoud van het journaal zelf wijst uit op belangrijke omissies die hetzij wijzen op zeer slordig gedrag van leden van het onderzoeksteam of op het bewust weghouden van relevante informatie voor de lezers van het Tactisch Journaal

1. De eerste constatering

In december 2005 kregen de twee ex-rechercheurs Paalman & De Roy van Zuydewijn toegang tot het tactisch journaal. In een door hen uitgegeven verklaring (zie bijlage 1) staat o.a. het volgende.

Eind 2005 hebben wij kennis genomen van het tactisch journaal met betrekking tot de dood van de weduwe Wittenberg in september 1999. Het beslaat voornamelijk het begin van het onderzoek. Vanaf 1996 hebben wij beiden deel uitgemaakt van het "Recherche Bijstand Team" van de Regiopolitie Twente. In die periode hebben wij veel ervaring opgedaan met het opmaken van dergelijke journaals.

Uit informatie uit het politiejournaal bleek ons onder andere verder dat:

- Er verschillende mutaties onder een ander mutatienummer dubbel waren vermeld, bijvoorbeeld: mutaties 414 en 444, 546 en 568, 664 en 666;
- De lange verklaring van Michaël de Jong d.d. 12 oktober 1999 niet in een mutatie was verwerkt. Dit is zeer verwonderlijk, omdat in deze verklaring zijn rol van getuige werd omgezet naar verdachte. De Jong heeft hier zelfs de cautie gekregen;
- Mutatie nr. 345, die over De Jong gaat, is afgebroken "Indien hij meewerkt kan mogelijk" en dan stopt de mutatie

Vorenstaande en de zeer zakelijke verslaglegging, lijkt erop te wijzen dat er tussen het vastleggen van de teksten in het tactisch journaal en het overhandigen van deze teksten aan de rechtbank in 2003 en de advocaat van Louwes, "aanpassingen" hebben plaatsgevonden, die zowel veranderingen als weglatingen betreffen.

In een mondelinge toelichting gaven zij aan dat in ieder geval het meer informele karakter van teksten van het Tactisch Journaal moeten zijn aangepast en geschoond, hetgeen in de digitale versie in principe gemakkelijk is om te doen. Ten aanzien van de inhoudelijke kant had men een aantal aanwijzingen, zoals hierboven vermeld, maar deze zouden ieder afzonderlijk ook nog als onschuldige fouten beschouwd kunnen worden. In combinatie met elkaar merkten ze het als uiterst verdacht.

Er zijn diverse onderwerpen waarbij relevante informatie in het Tactisch Journaal ontbreekt of onbegrijpelijk is in relatie tot andere informatie. In dit stuk wordt volstaan met onderwerpen rondom Michael de Jong.

2. Het grote verhoor van Michaël de Jong op 12 oktober 1999

In het Tactisch Journaal staat van meer dan vijftig Processen Verbaal/gespreksverslagen steeds een samenvatting met soms ook nog de volgende acties. Zo is bij voorbeeld van het verhoor van Meike Wittermans van 12 oktober 1999, waarvan een Proces Verbaal is gemaakt van 10 pagina's een mutatie gemaakt (nummer 321) door de twee verbalisanten waarin een samenvatting staat dat bijna 1 pagina beslaat van de printout van het Tactisch Journaal (blz. 102).

Er is echter één Proces Verbaal waarvan geen samenvatting te vinden is in het Tactisch Journaal. En dat is het grote (video-)verhoor van Michaël de Jong op 12 oktober 1999. Dat was een verhoor waar o.a. de cautie aan Michaël is aangezegd. Belangrijk genoeg dus om in het Tactisch Journaal op te nemen. Het Proces Verbaal van 25 pagina's van dit verhoor is in 2000 pas na verzoek van de advocaat van Louwes aan het dossier toegevoegd, maar in het Tactisch Journaal staat er geen samenvatting. Dus ook niet welke conclusies er door het onderzoeksteam in oktober 1999 uit getrokken werden.

De onderzoeker met de code A3 die het verhoor van De Jong op 12 oktober heeft afgenomen doet wel uitvoerig verslag van de verhoren die hij op 8 oktober 1999 afneemt van de ex-vriendin van De Jong. En samen met zijn collega AW, die ook het verhoor van De Jong op 12 oktober heeft afgenomen, schrijft hij een uitvoerig verslag in het Tactisch Journaal van het gesprek met een buurjongen van de weduwe een dag voor de 12^e. Ook schrijven zij op 18 oktober een aantal zaken over de formele afhandeling van het verhoor van 12 oktober en nog wat extra vragen die zij aan De Jong stellen, maar over het cruciale verhoor van De Jong op 12 oktober staat geen mutatie in het Tactisch Journaal. En dat betreft dan het belangrijkste verhoor in de eerste maand van het onderzoek, met veel informatie die relevant is voor de andere leden van het onderzoeksteam!

3. Het gesprek met de profiler over De Jong

Er zijn diverse contacten geweest tussen het researchteam en de "profiler" Carlo Schippers op dat moment werkzaam bij het CRI.

Uit het Tactisch Journaal blijkt namelijk dat er op 11 oktober 1999 om 13.30 uur, een dag voorafgaande aan het grote verhoor van De Jong, een belangrijke afspraak is geweest met de "profiler" werkzaam bij het CRI destijds, Carlo Schippers. Die afspraak staat namelijk wel op 7 oktober 1999 in het Tactisch Journaal aangekondigd:

[270 WB 991007 1530 Carlo Schippers](#)

Met Carlo voor maandag 11 13.30 uur een afspraak gemaakt.

Op 1, 2 en 3 november staat in het Tactisch Journaal dat het team poogt weer contact met Carlo Schippers te maken om (het staat er letterlijk:) **bijgepraat** te worden over de nieuwe ontwikkelingen.

[676 LS 991101 13.00 Carlo Schippers CRI](#)

Getracht Carlo Schippers van het CRI te bellen en hem bij te praten. Hij was vrij. Coll. Nicole van N. zou hem verzoeken om ons morgenvroeg te bellen.

[708 LS 991102 15.00 Carlo Schippers](#)

Was vandaag ivm een dienstreis niet aanwezig. Belt morgen.

725 LS 991103 14.00 Carlo Schippers

Bleek ziek te zijn. Aangegeven na het weekend weer te bellen.

Op 11 november is er wel contact met Carlo Schippers en er staat in het Tactisch Journaal :

859 LS 991111 10.00 Carlo Schippers

Carlo bijgepraat over de stand van zaken m.b.t. de getuige De Jong en onze verdachte Louwes. Met hem afgesproken dat hij het nieuwe verhaal zou laten bezinken. Als hij zaken zou ontdekken die voor ons van belang zouden kunnen zijn, krijgen we bericht. Hem verder gezegd dat ik hem na verloop van tijd zou bijpraten”.

Daarna komt Carlo Schippers niet meer in het Tactisch Journaal voor.

Uit deze teksten is dus ook duidelijk dat het gesprek met profiler Carlo Schippers op of rond 11 oktober 1999 zeker moet hebben plaatsgevonden en er alleen over Michaël de Jong is gesproken (Ernest Louwes was toen nog niet in beeld).

Dit belangrijke gesprek in het kader van het onderzoek naar Michaël de Jong staat niet in het Tactisch Journaal.

Waarom zouden die 5 andere meldingen over Carlo Schippers wel in het Tactisch Journaal staan en het belangrijkste contact met Carlo Schippers (van 11 oktober) niet?

4. Het alibi van Michaël de Jong

Juist gezien de inhoud van het Proces Verbaal dd. 12 oktober 1999 en het feit dat er nog een tiental andere Processen Verbaal zijn die gaan over het onderzoek naar Michaël de Jong is het interessant vast te stellen wat er verder nog gebeurd is met het onderzoek naar Michaël de Jong Allereerst valt op dat tussen 12 oktober en 22 oktober 1999 diverse gesprekken worden gevoerd met mensen die op 23 september 1999 contact met Michaël de Jong hebben gehad. Met Michaël de Jong zelf wordt op 18 oktober 1999 de route gereden tussen het huis van de weduwe en het huis van Meike.

Maar na 23 oktober 1999 stopt dat onderzoek en komt de naam van Michaël en Meike nog maar een paar keer voor in het Tactisch Journaal. Het is verder alles Ernest Louwes wat de klok slaat.

Tijdens de rechtszaak tegen Ernest Louwes in Zwolle in februari 2000 meldde de Officier van Justitie dat eerst andere personen zijn onderzocht dan Ernest Louwes, dat betreft dus ook Michaël de Jong, en dat zij uitgesloten konden worden als verdachte omdat zij een sluitend alibi hadden en/of niet op een leugen waren te betrappen

Derhalve is door ons team gekeken wat er in het Tactisch Journaal en de andere stukken uit het dossier over dit alibi van Michaël de Jong staat vermeld.

In ieder geval kan vastgesteld worden dat in het Proces Verbaal van het grote verhoor van Michaël de Jong op 12 oktober 1999 de opmerking van de verbalisanten staat: **“Uw alibi is in onze ogen niet sluitend”**.

Het is van belang te beseffen dat in de aanloop naar het herzieningsverzoek in 2002 op basis van de Processen Verbaal is vastgesteld dat Meike in haar verhoor op 12 oktober 1999 gezegd had dat Michaël om 16.30 uur was thuisgekomen en Michaël zelf had gezegd dat het om 19.30 uur was. Ook had Meike in haar verhoor op 12 oktober iets anders gezegd dan in het verhoor op 29 september (“Michaël kwam tussen 17 en 19 uur thuis”).

En het is ook van belang te weten dat door de uitspraak van de Officier van Justitie over het sluitende alibi in Zwolle, Michaël de Jong als alternatief scenario noch in Zwolle, noch in Arnhem bij de rechtbank een rol meer speelde.

Bij de rechtszaak, die in december 2003 ging dienen in Den Bosch onderkende het Openbaar Ministerie (zie brief dd. 28 oktober 2003, punt 14) dat het onderzoek naar, en de rol van Michaël de Jong wel aan de orde gesteld zou worden.

Wat kan in het Tactisch Journaal zoals het aan het hof in Den Bosch in december 2003 is aangeleverd gevonden worden over het alibi van Michaël de Jong?

Op 4 november 1999 bezoeken twee rechercheurs het huis van Michaël en Meike. Dit is de inhoud van de mutatie in het Tactisch Journaal. :

743 A3 991104 11.30 Betreft Michaël de Jong.

In zijn woning een gesprek gehad met Michaël de Jong. Met hem nog even gesproken over zijn laatste bezoek aan het bureau te Deventer. Hij had daar best wel last van gehad maar begreep dat dit verhoor plaats had moeten vinden. Had er nu ook begrip voor. Michaël had net post gekregen van Louwes. Hij liet mij de brief zien. Betreft het legaat van F.25.000.-. Hij zag het feit dat hij dit bedrag zou krijgen als een bevestiging van zijn goede relatie met slo. Gevraagd of Michaël er enig idee van had met wie mevrouw Wittenberg in Den Haag was geweest toen zij het eerste contact met Asselberg legde vertelde Michaël dat hij wist dat slo met iemand naar Den Haag naar het gebouw van Staalbankiers was geweest. Hij wist echter niet wie deze persoon was.

In dit gesprek staat niets over het verder onderzoeken van het alibi. Gezien de inhoud van het laatste contact twee weken hiervoor met Michaël de J. is de inhoud opvallend irrelevant. Daarbij moet bedacht worden dat er sinds eind oktober 1999 voluit onderzoek wordt gedaan naar Ernest Louwes (hij wordt sinds 1 november 1999 o.a. getapt en gevolgd).

Op 9 november 1999 staan Michaël en Meike weer in het Tactisch Journaal. Eerst staat er dat ze schriftelijk toestemming hebben gegeven voor het opvragen van de telefoongegevens van hun mobiele telefoons en de huistelefoon van Meike. En op dezelfde dag staat ook dat door rechercheur Laarman een tijdlijn is gemaakt van Michaël op 23 september 1999. (Die tijdlijn is niet elders in de dossiers terug te vinden.)

De volgende en laatste keer dat Michaël en Meike in het Tactisch Journaal worden genoemd is op 9 december 1999, nummer 1085. Daar worden de binnengekomen printergegevens beschreven en becommentarieerd.

Deze mutatie roept veel vraagtekens op.

Allereerst worden de telefoongesprekken van Michaël beschreven. Hij blijkt tussen 16.50 en 19.20 uur nog drie keer naar de huistelefoon van Meike gebeld te hebben en in totaal 25 minuten met haar gesproken te hebben.

De conclusie die dan door Laarman wordt getrokken is: "Michaël zegt dat hij om 19.30 uur thuis was, dat kan dus kloppen."

Er staat niet iets anders: "Meike zegt dat Michaël om 16.30 uur thuis was, dat is dus niet waar".

Juist nieuwe informatie rondom dit alibi was de reden dat het oriënterend vooronderzoek in 2006 door het OM gestart werd. Meike had op 16 januari 2006 tegen twee particulier rechercheurs

gezegd dat zij samen met Michaël 's avonds in de soos was geweest en niet thuis. En dat ze dit al in 1999 tegen de rechercheurs had gezegd.

Ook bij twee officiële gesprekken met de politie in 2006 (op 2 februari 2006 en 8 mei 2006) is ze daar zeer expliciet in: "Ruim voor acht uur ben ik naar de soos gegaan. Daar was Michaël en ik ben de hele avond samen met hem gebleven". **En dat had ze al in 1999 aan de politie verteld.**

De twee rechercheurs waaraan ze dat verteld heeft worden bij naam en toenaam genoemd: Udink en Van Dijk.

Udink heeft op 4 november Meike thuis ontmoet en die mutatie is ook in het Tactisch Journaal terug te vinden. Maar de melding dat Meike en Michaël hun alibi ingrijpend hadden veranderd staat daar niet bij.

Uit de wijze waarop in het Oriënterend Vooronderzoek dit nieuwe alibi wordt beschreven kan worden vastgesteld dat het Openbaar Ministerie in 2006 er inderdaad van uitgaat dat Meike in 1999 al had verteld dat ze 's avonds niet thuis waren, maar in de soos.

Maar waarom staat daarover dan niets in het Tactisch Journaal?

Als gelezen wordt wat er allemaal wel in het Tactisch Journaal staat dan kan toch gesteld worden dat een totaal nieuw alibiverhaal van de persoon die de eerste vier weken het intensiefst onderzocht is, in het Tactisch Journaal zal worden gezet?

Is het er nooit ingekomen (en waarom dan niet) of behoort dit tot de categorie van informatie die uit het Tactisch Journaal is gehaald, als dat althans is gebeurd?

En hoe moet de opmerking van de Officier van Justitie bij de eerste rechtszaak tegen Louwes in Zwolle (2000) geplaatst worden in het licht van al deze informatie: "Michaël kan op basis van zijn alibi uitgesloten worden"?

(En bedenk dat in datzelfde requisitoir deze Officier van Justitie aangaf dat juist het ontbreken van een alibi van Louwes de reden was om hem diepgaand te gaan onderzoeken).

En om de hele situatie nog eigenaardiger te maken.

Bij de rechtszaak in Den Bosch in 2003 wordt door het OM de printergegevens van Meike (die dus niet in het Tactisch Journaal staan) aan het dossier toegevoegd, zonder dat daar door het hof of de advocaat van Louwes om is gevraagd. Maar aan dat dossier worden niet de printergegevens van de telefoon van Michaël toegevoegd.

Was dit de aanzet tot de onderbouwing, als daar bij de zitting om gevraagd was, dat Michaël en Meike inderdaad de hele avond thuis waren, omdat het laatste gesprek nog om 20.20 uur vanuit huis werd gevoerd?

Terwijl de printergegevens van Michaël een bewijs zouden zijn van het feit dat Meike onwaarheid had gesproken toen ze meldde dat Michaël vanaf 16.30 uur thuis was.

5. Overige opmerkelijkheden in het Tactisch Journaal

Er zijn nog meer punten rondom het onderzoek naar Michaël de Jong die opmerkelijk zijn in het Tactisch Journaal en die wijzen op manipulatie.

- Halverwege een belangrijke zin is de tekst verdwenen

Op de middag van 18-10-1999 wordt met Michaël de Jong de route gereden tussen het huis van de weduwe en zijn huis. Het is duidelijk dat hij dan nog gezien wordt als de mogelijke dader van de moord. 's Morgens wordt deze door rechercheurs voorbereid, die deze voorbereiding en de route in het Tactisch Journaal vermelden. Als enige van de meer dan 1100 mutaties in het Tactisch Journaal

is de laatste zin van de tekst middenin afgebroken. Alsof mensen die het laatste gedeelte van deze mutatie hebben willen verwijderen, dat verkeerd hebben gedaan. Hieronder is dat laatste stukje te zien:

Hij kan dan de Hoge Rij op of doorlopen tot de Brinkgreverweg en dan de Rozengaarderweg in de Veenweg over de Weseperstraat in langs Karwei bouwmarkt. Achter langs T&D "het strontpaadje" over de Parallelweg in. Mogelijk de Oxerstraat in stukje Gooierstraat en dan naar de Tjoenerstraat. De getuige moet nog terugkomen om zijn verklaring te tekenen, indien hij meewerkt kan mogelijk

En na het woord "mogelijk" eindigt deze mutatie in het Tactisch Journaal abrupt.

- **Het niet opnemen van een belangrijke tip na Opsporing Verzocht**

Begin maart 2006 is M. de Hond naar aanleiding van de publiciteit over de Deventer Moordzaak benaderd door Getuige L. Tussen 1995 en 1998 was hij een collega en vriend van Michaël de Jong. Hij meende veel relevante informatie te hebben. Deze getuige, met een korte beschrijving van de inhoud van wat hij meldde, werd doorgegeven aan het team dat het Oriënterend Vooronderzoek heeft uitgevoerd.

Deze getuige is niet door het OM tijdens het Oriënterend Vooronderzoek gehoord.

Hij meldde echter ook dat hij op 22 of 23 oktober 1999 na de uitzending van Opsporing Verzocht op 19 oktober 1999, waarin gevraagd werd wie meer informatie kon geven over de "enge man" die in de buurt van het huis van de weduwe was gezien op de avond van de moord (op de route tussen het huis van de weduwe en het huis van Meike) de politie in Deventer had gebeld om de aandacht te vestigen op Michaël de Jong. Dat deed hij omdat hij vond dat de beschrijving van het signalement van de "enge man" voldeed aan Michaël de Jong en verder omdat hij van Michaël had gehoord dat hij zichzelf als pleegzoon en enige erfgenaam van de weduwe afficheerde.

In het Tactisch Journaal staan circa 50 tips beschreven die naar aanleiding van Opsporing Verzocht waren binnengekomen, maar niet de tip van deze op dat moment waardevolle getuige!

Geen van de 50 beschreven tips waren relevant. En één tip die ging over de enige persoon die tot dan toe door het onderzoeksteam intensief was onderzocht staat niet in het Tactisch Journaal!